

รายการที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดราคาโอน – บัญชี และภาษี ความเหมือนที่แตกต่าง

ปัจจุบันการดำเนินธุรกิจมีความซับซ้อนมากขึ้นและกิจการมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วทั้งในและต่างประเทศ ด้วยเหตุนี้จึงมีแนวโน้มที่กิจการอาจจะมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน รายการที่เกี่ยวข้องกันและการกำหนดราคาโอนสำหรับกลุ่มบริษัท ฝ่ายที่เกี่ยวข้องตั้งแต่สภาวิชาชีพบัญชี ก.ล.ต. และกรมสรรพากร ได้เข้ามามีบทบาทที่สำคัญในการผลักดันและกำกับดูแล ตลอดจน การตรวจสอบโดยละเอียดในเรื่องดังกล่าว คณะกรรมการและผู้บริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะกรรมการตรวจสอบจำเป็นต้องมีความเข้าใจที่เพียงพอ เพื่อที่จะพร้อมรับมือได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 ปรับปรุงใหม่ ได้มีการขยายขอบเขตในเรื่องของการเปิดเผยข้อมูลสมาชิกในครอบครัวที่ใกล้ชิดของผู้บริหาร โดยให้รวมถึงบุคคลในอุปการะ และสามี ภรรยา ทั้งจดทะเบียนและไม่จดทะเบียน นอกจากนี้ กิจการที่เกี่ยวข้องกันต้องเปิดเผยความสัมพันธ์ โดยไม่คำนึงว่าจะต้องมีรายการระหว่างกันหรือไม่ และที่สำคัญที่สุด คำนิยามของผู้บริหารที่สำคัญยังได้มีการขยายความให้รวมถึงบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบวางแผนสั่งการ ควบคุมการดำเนินงานทางตรง / ทางอ้อม รวมถึงกรรมการ ไม่ว่าจะทำหน้าที่บริหารหรือไม่เนื่องจากความเข้มข้นในการเปิดเผยดังกล่าวกิจการจะต้องมีระบบควบคุมภายในที่ดีและมีประสิทธิภาพเพียงพอ เพื่อให้สามารถจัดเก็บทุกรายการและเปิดเผยได้อย่างครบถ้วน แต่อย่างไรก็ตามอาจจะต้องพิจารณาถึงสาระสำคัญของรายการเพิ่มเติมด้วย ทั้งนี้ การเปิดเผยรายการบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่

24 นั้น มีขอบเขตที่มากกว่ารายการที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งกำหนดโดย ก.ล.ต. ที่ ครอบคลุมแค่บริษัทจดทะเบียนเท่านั้นนะครับ

นอกจากนี้ยังมีความแตกต่างในนิยามของผู้บริหารที่สำคัญที่กำหนดโดย ก.ล.ต.ที่มีความชัดเจนมากกว่าซึ่งรวมถึง กรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งระดับบริหารที่รายแรกนับต่อจากผู้จัดการลงมารวมถึงนโยบายการกำหนดราคาภายในกลุ่มบริษัทด้วย ประเด็นอยู่ตรงที่ว่า เมื่อการกำหนดราคาโอนเป็นไปตามข้อกำหนดของมาตรฐานการบัญชีแล้วทางภาษีรับได้หรือไม่ การกำหนดราคาโอนกำลังเป็นประเด็นร้อนทางภาษีในขณะนี้ เนื่องจากกรมสรรพากรกังวลว่ากิจการที่เกี่ยวข้องกันอาจจะมีการถ่ายโอนกำไรระหว่างกัน การตั้งกิจการในต่างประเทศที่มีอัตราภาษีต่ำหรือไม่เสียภาษี อันอาจจะเป็นผลให้ภาครัฐสูญเสียรายได้ทางภาษี นอกจากนี้ ราคาตลาดที่กิจการกำหนดขึ้นอาจจะมีแตกต่าง

จากที่กรมสรรพากรคิดและนำไปสู่การประเมินภาษีเพิ่มเติม และมีผลกระทบต่องบการเงินก็เป็นไปได้นะครับ ทั้งนี้บริษัทเดียวกันก็มีความเสี่ยงต่อการตรวจสอบด้านราคาโอนน้อยกว่ากลุ่มบริษัทที่มีกิจการในประเทศ กลุ่มบริษัทที่มีกิจการทั้งในและต่างประเทศจัดเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงในเรื่องดังกล่าวมากที่สุด ปัจจัยเสี่ยงเบื้องต้นที่นำไปสู่การตรวจสอบด้านราคาโอนได้แก่กิจการที่มีธุรกรรมระหว่างกิจการที่เกี่ยวข้องกันเป็นจำนวนมาก ผลขาดทุนอย่างต่อเนื่องและค่าบริหารจัดการระหว่างบริษัทที่มีนัยสำคัญ เป็นต้น

กลยุทธ์ในการเตรียมความพร้อมสำหรับเรื่องดังกล่าว มีดังต่อไปนี้

นโยบายที่ชัดเจน ในเรื่องการรายงานและเปิดเผยข้อมูล รวมถึงมีการกำหนดขั้นตอนในการอนุมัติรายการที่เกี่ยวข้องกันที่มีสาระสำคัญ **การกำหนดราคาโอนโดยใช้ราคาตลาดและหลักเกณฑ์เดียวกัน** ไม่มีการเลือกปฏิบัติ มีความโปร่งใส ยุติธรรมสมเหตุสมผลทางด้านราคา และเงื่อนไขทางการค้าเมื่อเปรียบเทียบกับการทำรายการกับกิจการอื่นรวมถึงการจัดทำเอกสารการกำหนดราคาโอน เพื่อสนับสนุนวิธีการกำหนดราคาโอนของกลุ่มบริษัท **ระบบการควบคุมและตรวจสอบภายใน** ที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้สามารถตรวจสอบ และจัดเก็บทุกรายการและเปิดเผยได้อย่างครบถ้วน **ปรึกษาฝ่ายที่เกี่ยวข้องและบุคคลที่เป็นอิสระ** ในเรื่องที่ยังไม่มีความชัดเจน เช่น ขอความเห็นจากผู้ประเมินอิสระที่ปรึกษาทางการเงิน รวมถึงฝ่ายกำกับดูแลเพื่อให้ได้แนวทางที่ชัดเจนในการปฏิบัติ

ที่เล่าให้ท่านฟังทั้งหมดนี้ ก็คือประเด็นที่จะทำให้เราสามารถมีการเตรียมความพร้อมที่ผมได้เก็บตกมาจากการเสวนาหากไม่อยากพลาดโอกาสเรื่องราวดีๆ ขอเรียนเชิญทุกท่านเข้าร่วมการเสวนาครั้งต่อไปที่จะจัดขึ้นในระยะเวลาอันใกล้นี้ ขอขอบคุณสำหรับทุกๆ การติดตามแล้วพบกันใหม่ในโอกาสหน้าครับ